

**Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk
ruimtelijk uitvoeringsplan
‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’**

Rechtsgrond

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2.2.10, §1.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 13 oktober 2023 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ in de gemeente Kruibeke en Zwijndrecht.
- Voor de publieke consultatie over de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ van 24 oktober tot en met 22 december 2023 werd het publieke participatiemoment georganiseerd in de vorm van een infomarkt op 21 november 2023. Er werd advies uitgebracht door Kruibeke, Zwijndrecht, provincie Oost-Vlaanderen, SARO, Agentschap Natuur en Bos, Agentschap Landbouw & Zeevisserij, OVAM en Agentschap Wegen en Verkeer. Er werden naast de adviezen nog 48 inspraakreacties ingediend waarvan ruim dertig als een petitie kunnen beschouwd worden, dat zijn inspraakreacties met gelijklopende inhoud.
- De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed heeft advies gegeven op 11 december 2023 over de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’.
- De scopingnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’, werd gepubliceerd op 31 januari 2024 op de website van het Vlaamse Departement Omgeving.
- De plenaire vergadering over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ vond plaats op 29 februari 2024. Het verslag ervan en de mondelinge en/of schriftelijke adviezen van Kruibeke, Zwijndrecht, de Provincie Oost-Vlaanderen, het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, OVAM, het departement Mobiliteit en Openbare Werken, het Agentschap Wegen en Verkeer, en het Agentschap innoveren en Ondernemen en de reacties op het verslag.
- Uit het advies RVR-AV-3268 van het team Omgevingseffecten van het departement Omgeving van 15 februari 2024 blijkt dat voor het GRUP ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) niet vereist is.
- De beslissing van de Vlaamse Regering van 29 maart 2024 houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ in de gemeente Kruibeke en Zwijndrecht.
- Het openbaar onderzoek over het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ vond plaats van 23 april tot en met 21 juni 2024.

Tijdens het openbaar onderzoek werden 14 adviezen, bezwaren en opmerkingen ingediend. Er werden adviezen ontvangen van de gemeente Kruibeke, de provincie Oost-Vlaanderen, de openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het Agentschap Landbouw en Zeevisserij (AL&Z).

- De kwaliteitsbeoordeling (PLI131) van het plan-MER voor het Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging' werd door het team Omgevingseffectbeoordeling van het Departement Omgeving gegeven op 3 september 2024.
- Het advies [nummer] van de Raad van State werd gegeven op [datum], met toepassing van artikel 84, §3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Voorliggend GRUP geeft uitvoering aan de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Het ontwerp houdt een beperkte wijziging in van het GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex', goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2012, met het oog op het gebruik van de kleigroeve als deponie. In het GRUP is strikt bepaald welke afvalstoffen kunnen worden geborgen. In het GRUP wordt bijkomend ten opzichte van de huidige mogelijkheden voorzien in de mogelijkheid om de groeve te benutten voor non-ferroslakken. Daarnaast wordt in de stedenbouwkundige voorschriften het bergen van bagger en ruimingsspecie, niet herbruikbare bodem, reinigingsresidu's van grondreinigingscentra en niet-reinigbare gronden opgenomen in overeenstemming met de vergunde situatie. Deze wijzigingen hebben geen directe impact op de omgeving, zij het dat de voorziene opvulling mogelijk wordt versneld waardoor de nabestemming sneller kan gerealiseerd worden. Daarnaast wordt de impact door het vereiste transport van de non-ferroslakken, afkomstig van Umicore, sterk beperkt door het transport via de Schelde en door het voorzien van een ondergrondse kruising van de N419. Het plan is daardoor in overeenstemming met de algemene principes inzake zuinig ruimtegebruik en het beperken van de mobiliteit door locatiebeleid. Het bergen van bepaalde afvalstromen in de kleigroeve van Argex geldt daarbij als hergebruik van reeds in gebruik genomen ruimte, zoals voorzien in het GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex', goedgekeurd door de Vlaamse regering op 20 juli 2021. Er is geen bijkomende ruimte-inname ten opzichte van die juridisch bestaande situatie.
- Het voorgenomen plan ligt op het grondgebied van de gemeenten Kruibeke en Zwijndrecht en omvat de kleigroeve Argex die nu in gebruik is voor kleiontginning en voor het bergen van afvalstoffen in een deponie.
- Umicore Precious Metal Refining (UPMR) in Hoboken recycleert 17 verschillende metalen, onder meer de zogenaamde PGM (Platina Groep Metalen, uit meer dan 200 verschillende grondstoffen, zoals bijvoorbeeld autokatalysatoren en speelt op die manier een cruciale rol in de circulaire economie. Het productieproces levert na de herbruikbare metalen onvermijdelijk ook een restproduct van non-ferroslakken op. De non-ferroslakken van Umicore bestaan hoofdzakelijk uit ijzeroxide, silica en calciumoxide, maar bevatten ook sporen van metalen zoals lood. Umicore produceert op de site in Hoboken jaarlijks ongeveer 220.000 ton non-ferroslakken uit het hoogovenproces. In dit productieproces is geen PFAS of PFOS betrokken.
- Momenteel worden de non-ferroslakken door UPMR ingezet als bouwstof, secundaire aggregaten genaamd, ter vervanging van natuurlijke aggregaten in de productie van beton, onder grondstofverklaringen van OVAM. Omwille van de door de grondstofverklaring opgelegde beperkingen en technische karakteristieken, zijn de toepassingsmogelijkheden van de non-ferroslakken als bouwstof erg beperkt. Daarnaast worden de slakken van UPMR ook gebruikt als bouwstof voor de bouw van een geluidswal op de site van UPMR in Hoboken, onder een grondstofverklaring van OVAM. Deze grondstofverklaring voorziet niet in de bouw van soortgelijke

geluidswallen buiten de site van UPMR. De vrije capaciteit in de geluidswal van UPMR is echter eindig en beperkt. Verwacht wordt dat de geluidswal tussen eind 2024 en eind 2025 afgewerkt zal zijn. Daardoor ontstaat op korte termijn de nood aan berging van de non-ferroslakken.

- UPMR onderzoekt de technologische verbetering van de non-ferroslakken, met focus op een maximale inzetbaarheid als circulaire bouwstof. Hoewel dit onderzoek reeds beloftevolle resultaten heeft opgeleverd, biedt het voorlopig onvoldoende garantie dat Umicore's huidige en verbeterde non-ferroslakken blijvend als circulaire bouwstof en in voldoende grote volumes zullen kunnen ingezet worden.
- Om de continuïteit van de recyclageactiviteiten te garanderen, is daarom tijdelijk een stortoplossing voor 220.000 ton per jaar non-ferroslakken noodzakelijk, tot een technologische oplossing voorhanden is. In voorliggend GRUP wordt een mogelijkheid voorzien voor een te bergen volume van 1 miljoen m³.
- Bij het bergen van de non-ferroslakken zijn de bepalingen van VLAREM II na te leven. Dit betekent dat een apart stortvak ingericht moet worden dat volledig afgescheiden is van het overige deel van de stortplaats. Dit apart stortvak moet ingericht worden conform de VLAREM-voorschriften voor een stortplaats van categorie 1. Het fysisch afgescheiden gedeelte moet voorzien worden van een HDPE-folie met daaronder een lekdetectiesysteem en een percolaatdrainage. Op deze manier kan conform de voorschriften van VLAREM II gestort worden en wordt de impact op het milieu beperkt. De afgescheiden stortvakken bieden in principe ook mogelijkheden voor het herbenutten van de non-ferroslakken in de toekomst, al wordt dit vandaag als onmogelijk of onwaarschijnlijk ingeschat.
- Bij het onderzoek naar een geschikte plaats voor het bergen van de non-ferroslakken van Umicore werden verschillende opties overwogen, waaronder de bestaande stortplaatsen van categorie 1 in Antwerpen, Roeselare en Gent. Daarbij werd vastgesteld dat de capaciteit op deze stortplaatsen beperkt is en dat de nabijgelegen Argex-groeve uitgesproken voordelen heeft. Zowel Umicore als de Argex-groeve beschikken respectievelijk op de rechter- en linkeroever van de Schelde over een loskade zodat vervoer via het water mogelijk is. Bovendien wordt vanaf de loskade op de linkeroever voorzien in een ondergrondse kruising van de gewestweg N419. Op die manier wordt de gewestweg gevrijwaard van transportbewegingen van en naar de kleigroeve.
- In het verleden werden omgevingsvergunningen afgeleverd voor het bergen van bagger en ruimingsspecie, niet herbruikbare bodem, reinigingsresidu's van grondreinigingscentra en niet-reinigbare gronden. In de stedenbouwkundige voorschriften van het voorliggend plan wordt deze mogelijkheid nu ook uitdrukkelijk voorzien vermits geoordeeld werd dat zij beantwoordt aan de bepalingen van het bestaande ruimtelijk uitvoeringsplan en best kan worden geëxpliciteerd.
- De voorgestelde wijzigingen in het voorliggend plan hebben geen impact op de nabestemming. De kleigroeve Argex-Sterhoek is grotendeels ontgonnen. Een deel komt nog in aanmerking voor ontginning, daarvoor is een tijdsschema voorzien. Het ontgonnen en te ontginnen deel van de kleigroeve is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Zwijndrecht en Kruibeke, die vanaf 1 januari 2025 behoren tot de fusiegemeente Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, en kent een opvolplicht met deels nabestemming 'natuur' en deels nabestemming 'gemengd regionaal bedrijventerrein'. Het bergen van het materiaal moet wel afgestemd worden op de voorziene inrichting. Parallel aan voorliggende GRUP-procedure werd daartoe een natuurinrichtingsplan opgesteld.
- De resultaten en conclusies van het milieueffectenonderzoek (plan-MER) zijn verwerkt in het GRUP en weergegeven in de toelichtingsnota. De milieubeoordeling omvat elementen voor de watertoets. Met het watersysteem en het leefmilieu is rekening gehouden bij de opmaak van de grafische plannen en de redactie van de stedenbouwkundige voorschriften. Op basis van de geïntegreerde milieubeoordeling kan geoordeeld worden dat het plan geen nadelige gevolgen heeft voor het watersysteem die niet kunnen worden gecompenseerd, noch op andere aspecten van het leefmilieu. Uit de milieubeoordeling blijkt dat de bergingsmogelijkheden voor non-

ferroslakken geen significante impact veroorzaken op het leefmilieu en geen verdere milderende maatregelen vereisen.

- De bestemmingswijzigingen in dit ontwerp houden geen wijziging in van de bestaande bestemmingscategorieën zodat ze ook geen basis vormen voor planschade, planbaten, kapitaalschade of gebruikersschade. Het voorliggend GRUP bevat om die reden geen grafisch register van mogelijke vergoedingen.
- De neerslag van de ruimtelijke afweging is opgenomen in de toelichtingsnota bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de adviezen, bezwaren en opmerkingen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De adviezen, bezwaren en opmerkingen zijn in onderstaande bespreking ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Eerst wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de verordenende delen van het plan, waarbij er geen aanleiding is tot aanpassingen aan het grafisch plan, vervolgens op de reacties die leiden tot aanpassingen aan de niet-verordenende delen van het plan, ten slotte op de reacties die niet leiden tot aanpassingen aan het plan.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van de verordenende stedenbouwkundige voorschriften

1. OVAM adviseert om in artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften de term 'residu van grondreinigingscentra' te vervangen door 'minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriële' waarbij bodemmateriële gedefinieerd zijn in het Bodemdecreet.

In navolging van dit advies wordt artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften aangepast: de term 'residu van grondreinigingscentra' wordt vervangen door 'minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriële'.

De Vlaamse Regering verduidelijkt, in overeenstemming met het advies van OVAM, dat er beleidsmatig geen onderscheid gemaakt wordt inzake het storten van de verschillende soorten residu's afkomstig van grondreinigingscentra. In de praktijk en conform de huidige BBT en *state of the art* worden in grondreinigingscentra naast 'verontreinigde grond' sensu stricto ook andere voornamelijk zandhoudende afvalstromen zoals rioolkolkenlib, zeefzand, veegvuil verwerkt. In de praktijk worden deze residu's ook al jaren samen afgevoerd, ook in geval van de stortplaats van DVW/Sterhoek. Voorwaarde daarbij is dat de verschillende residu's voldoen aan de aanvaardbaarheidscriteria voor het storten ervan op de betreffende stortplaatsen inclusief het criterium inzake TOC waarvoor dergelijke stortplaatsen ook de stortplaats van DVW/Sterhoek een afwijking hebben tot 15 %. Deze beleidsmatige aanpak wordt ook ondersteund door een zelfde verlaagd heffingstarief voor het storten van de betreffende residu's.

De OVAM stelt dan ook voor om de hiernavolgende omschrijving te hanteren, zoals wettelijk bepaald in het Materialendecreet (hoofdstuk 5, afdeling 2 Milieuheffingen), artikel 46, §1, 6°, a), namelijk: procesresidu's die vrijkomen bij een nat reinigingsproces en afkomstig van bedrijven die grond, rioolkolkenlib, zeefzand, veegvuil en vergelijkbare zandhoudende afvalstoffen in een daartoe vergunde inrichting fysicochemisch reinigen met oog op het herwinnen van zand en granulaten als nieuwe grondstof.

In de toelichtingsnota en het plan-MER werd dezelfde aanpassing doorgevoerd. Het gebruik van een gewijzigde beschrijving of term leidt niet tot een wijziging in de beoordeling van de milieu-effecten en evenmin tot gewijzigde of nieuwe milderende maatregelen.

Op basis van dit advies wordt artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften gewijzigd waarbij de term 'residu van grondreinigingscentra' wordt vervangen door 'minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriële'.

2. De gemeente Kruike pleit ervoor om de kruising van de N419 zonder meer op te nemen als verplichting, zonder verdere voorwaarden.

In navolging van het advies van de gemeente Kruike wordt de bepaling "voor zover technisch uitvoerbaar" geschrapt in het artikel 11 van de stedenbouwkundige voorschriften.

De Vlaamse Regering stelt vast dat de aanwezigheid van diverse nutsleidingen ter hoogte van de voorziene kruising van de N419 vanuit technisch oogpunt geen beletsel vormen om een ondergrondse kruising onder de N419 te realiseren. De aanwezige nutsleidingen werden in beeld gebracht en de na te leven voorwaarden werden besproken met de nutsmaatschappijen en de leidingeigenaars. Voornamelijk de hogedrukleiding met diameter 400 mm van Fluxys op een diepte van 130 cm zal bepalend zijn voor de diepte en uitvoeringswijze van de kruising. Bij de realisatie zullen ook de veiligheidsbepalingen in acht genomen moeten worden voor de overige nutsleidingen waaronder een middendrukleiding van Fluvius en een riolering. De realisatie gebeurt in nauw overleg met AWW, de gemeente Kruike en de nutsmaatschappijen.

Op basis van dit advies wordt in artikel 11 de bepaling "voor zover technisch uitvoerbaar" geschrapt.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van de niet verordenende delen van het GRUP: toelichtingsnota en plan-MER

3. In bezwaren en opmerkingen worden vragen gesteld de eigenschappen van de non-ferroslakken, gerelateerd aan de milieueffecten onder meer op het vlak van stof, stabiliteit en gevaar voor vervuiling.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren en opmerkingen door te verwijzen naar het plan-MER waarin de samenstelling van de te bergen non-ferroslakken is vermeld. In navolging van deze bezwaren wordt de toelichtingsnota aangevuld met een beschrijving van de samenstelling.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassing van het plan

4. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een gebrekkige beschrijving van de voorbehandelingsinstallatie is opgenomen.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat er in het plan-MER geen sprake is van een voorbehandelingsinstallatie en geen beschrijving van dergelijke installatie is opgenomen omdat het bergen van non-ferroslakken geen voorbehandeling vereisen.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

5. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat het aspect bodem- en grondwater in het plan-MER gebrekkig is beoordeeld door gebruik te maken van verouderde data en waarbij onder meer verwezen wordt naar de accidentele verbinding tussen groeve en spanningswater.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat in het plan-MER een beoordeling wordt gemaakt van de mogelijke impact van het bijkomend bergen van non-ferroslakken op de omgeving, met inbegrip van de risico's op lange termijn en de impact op bodem- en grondwater. In het plan-MER is aangegeven dat er geen indicaties of risico's zijn als gevolg van de opvulling. Daarbij wordt in het bezwaar niet concreet gemaakt welke gegevens zouden ontbreken of niet voldoende actueel zouden zijn.

Over de verbinding tussen de groeve en spanningswater (boorgat) kan worden meegedeeld dat er in het verleden inderdaad een boorgat is gedicht. Indien er daardoor in het verleden contact zou zijn geweest tussen de groeve/opvulmaterialen en spanningswater, dan werkt dit omgekeerd: dit grondwater staat onder spanning (opwaartse druk) en beweegt vanop grote diepte (onder de Boomse Klei) naar omhoog tot evenwicht met de atmosferische druk en invoerhoogte/stijghoogte die aanzienlijk boven de bodem van de kleigroeve zit. Dit is geen weg waar in omgekeerde zin migratie mogelijk is (van boven - opvulling - naar beneden - spanningsaquifer) en die aanleiding zou moeten geven tot milderende maatregelen.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

6. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een ontoereikende beoordeling is gebeurd van de stofhinder. De studie van VITO uit 2011, waarop het MER zich baseert, is niet langer representatief voor de huidige situatie. De voorgestelde milderende maatregelen volstaan niet gezien de toenemende stofhinder en de gekende klachten van omwonenden.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat het voorgenomen plan niet leidt tot een toename van de huidige stofemissies. Gezien de aard van de non-ferroslakken, de hardheid van de materialen en de grootte ervan, kan de potentiële stofemissie gelijk gesteld worden aan deze voor weinig stuivende stoffen. Dat is beschreven in paragraaf VIII.6.1. en tabellen VIII-8 en VIII-9 van het plan-MER.

Bij een gelijkblijvende totale doorzet op jaarbasis zullen diffuse stofemissies afnemen, aangezien stuifgevoelige stoffen die vandaag worden geborgen, in de toekomst worden vervangen door niet-stuifgevoelige non-ferroslakken.

De vaststelling dat stofemissies naar verwachting in de toekomst zullen verminderen doet niets af van de geldende voorwaarden die aan de huidige exploitatie zijn opgelegd in de vandaag geldende vergunningen. Het GRUP wijzigt die voorwaarden immers niet, zodat ze ongewijzigd uitgevoerd zullen moeten worden. Daarmee wordt in het voorliggende GRUP en het bijbehorende plan-MER ook geen uitspraak gedaan over eventuele klachten die betrekking hebben op de huidige exploitatie en in dat verband moeten beoordeeld worden.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

7. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een gebrekkige beoordeling van de geurhinder is opgenomen .

De snuffelmeetcampagne uit 2017-2018, waarop het MER zich baseert, is onvoldoende representatief voor de geplande uitbreiding met nieuwe afvalstromen. De voorgestelde milderende maatregelen (dagelijks toezicht, selectieve berging) zijn onvoldoende en strijdig met het VLAREM (onmiddellijk afdekken van stankverwekkende stoffen).

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat er geen geur of geurhinder verwacht wordt als gevolg van het voorgenomen plan. De impact op geur van de extra te bergen stoffen is omschreven in het plan-MER in paragraaf VIII.6.1. en tabellen VIII-8 en VIII-9.

De zogenaamde snuffelmeetcampagne heeft betrekking op de actuele geuremissies van de stoffen die vandaag worden geborgen op basis van de bestaande vergunningen en de daaraan gekoppelde voorwaarden. De geurhinder daarvan werd onderzocht in een studie van Olfascan (2017-2018). Dit is op vandaag een ongewijzigde toestand. In de nieuw vergunde situatie worden ook geen wijzigingen verwacht gezien de aard van de te bergen non-ferroslakken.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

8. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een ontoereikende beoordeling van de geluidshinder is opgenomen, gebaseerd op verouderde metingen uit 2017 die geen rekening houdt met de geplande uitbreiding met een nieuwe voorbehandelingsinstallatie. De toetsing van bergingsactiviteiten als 'bestaande inrichting' is onjuist.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren en opmerkingen door te verwijzen naar geluidsmetingen die door een erkende MER-deskundige (deskundige geluid en trillingen) werden uitgevoerd in juli 2023 om de referentiesituatie in kaart te brengen. De bespreking van de nieuwe geluidsmetingen is opgenomen onder paragraaf XI.6.2. van het plan-MER.

De berging van afval is op vandaag een bestaande inrichting in exploitatie. Het wettelijk toetsingskader voor bestaande inrichtingen uit VLAREM moet dus worden toegepast.

Voor het aspect van de voorbehandelingsinstallatie wordt verwezen naar het punt 4 van de bespreking van bezwaren, opmerkingen en adviezen in dit besluit, waarin is verduidelijkt dat er geen voorbehandelingsinstallatie wordt voorzien voor het bergen van non-ferroslakken.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

9. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER het aspect PFAS ontbreekt, terwijl stortplaatsen gekende bronnen van PFAS-verontreiniging zijn. De afwezigheid van lozingsnormen voor PFAS in de vergunning voor de lozing van bedrijfsafvalwater is onaanvaardbaar, gezien de potentiële impact op milieu en gezondheid.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren en opmerkingen door te verwijzen naar paragraaf IX.3 van het plan-MER.

Het is niet correct te stellen dat de PFAS-problematiek wordt genegeerd. In de discipline oppervlaktewater en afvalwater wordt in paragraaf IX.3. meegegeven dat er momenteel een studie lopende is om de verdere optimalisatie van de bestaande WZI te onderzoeken.

Bij de exploitatie van de kleigroeve komen PFAS of PFAS-houdende stoffen voor in de te bergen stromen. Door een aangepast acceptatiebeleid (veiligheidsprincipe) wordt de instroom van PFAS

reeds aanzienlijk beperkt. Aanvragen voor nieuwe leveringen worden vergezeld van een PFAS-analyse. Tijdens de aanlevering worden alle partijen opnieuw gecontroleerd op conformiteit van de interne norm (70µg/kg).

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

10. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een onvolledige opgave van de transportbewegingen is gegeven en onvoldoende gedetailleerd is.

In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER de impact op de verkeerscapaciteit wordt onderschat. De toename van het vrachtverkeer is aanzienlijk en zal een negatieve impact hebben op de capaciteit van de Kruibeeksesteenweg, ondanks de restcapaciteit tijdens de spitsuren.

De Vlaamse Regering verwijst in antwoord op deze bezwaren en opmerkingen naar paragraaf XIV.3.3 van het plan-MER. Daarin is onder meer de huidige verkeersgeneratie in 2023 opgenomen. In de stedenbouwkundige voorschriften is opgelegd dat de non-ferroslakken via het water, in de praktijk dus via de Schelde, worden aangevoerd. Deze aanvoer zorgt dus niet voor bijkomende verkeersgeneratie via de weg zoals bedoeld wordt in deze bezwaren en opmerkingen. Des te meer omdat deze dumpers de groeve via een ondergrondse kruising onder de N419 zullen bereiken.

In paragraaf XIV.3.3.2. van het plan-MER is inzicht gegeven in het aantal verkeersbewegingen voor de non-ferroslakken. De capaciteit voor het aanmeren van schepen ter hoogte van de Argex-groeve is beperkt tot 2 binnenvaartschepen of 1 zeeschip. De schepen met non-ferroslakken komen in de plaats van huidige afvalstromen en het totale volume ervan is vastgelegd in het plan. Het aantal dumperritten naar de groeve wordt geschat in lijn te liggen van het huidige aantal ritten. Daarbij kan nog worden verduidelijkt dat het regelen van het verkeer op de Schelde niet tot de inhoud van het voorliggende plan behoort. Bovendien zijn er geen indicaties dat het beoogde transport van Umicore naar de overzijde van de Schelde tot congestie zou kunnen leiden.

De restcapaciteit op de Kruibeeksesteenweg blijkt uit paragraaf XIV.3.3.3. en figuren XIV-2 en XIV-3. In deze bezwaren en opmerkingen zijn geen concrete elementen opgenomen waaruit blijkt dat er zich vandaag reeds of in de toekomst een capaciteitsprobleem zou stellen. Evenmin worden concrete elementen aangebracht die de negatieve impact op verkeer of mobiliteit aannemelijk maken.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

11. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een gebrekkige beoordeling van de verkeersveiligheid is opgenomen omdat de impact op de verkeersveiligheid zou worden gebagatelliseerd en de knelpunten niet worden gevisualiseerd. De voorgestelde milderende maatregelen zijn onvoldoende en ontoereikend.

De Vlaamse Regering kan de stellingen in deze bezwaren en opmerkingen niet onderschrijven. Het planvoornemen houdt geen toename in van het aantal verkeersbewegingen ten opzichte van het bestaande plan, noch ten opzichte van de huidige exploitatie. Er worden geen extra bijkomende verkeersbewegingen verwacht. Ook het aantal kruisingen van de Kruibeeksesteenweg wordt niet verwacht te stijgen aangezien de stortplaats in exploitatie is. In het plan-MER, paragraaf XIV.3.3.6., is een ontwikkelingsscenario beschreven waarbij een ondergrondse kruising wordt voorzien van de Kruibeeksesteenweg. Dit scenario heeft een positief effect op de verkeersveiligheid vermits het aantal

kruisende beweging vermindert. De ondergrondse kruising is verankerd in de stedenbouwkundige voorschriften. Op dat vlak blijken daarnaast geen andere milderende maatregelen opgelegd, vermits de verkeersveiligheid op de Kruibeeksesteenweg voldoet en in de toekomst zal verbeteren. In deze bezwaren en opmerkingen zijn geen concrete elementen opgenomen waaruit blijkt dat er zich vandaag reeds of in de toekomst een verkeersveiligheidsprobleem zou stellen. Evenmin worden concrete elementen aangebracht waaruit blijkt dat er milderende maatregelen vereist zouden zijn.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

12. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER een gebrekkige beschrijving van de eindafwerking is opgenomen met name de samenstelling en dikte van de afdeklaag en de maatregelen ter bescherming van bodem en grondwater.

Daarnaast zou onvoldoende aandacht worden gegeven aan de compatibiliteit met de nabestemming. De compatibiliteit van de berging van diverse afvalstoffen met de beoogde nabestemming (natuur en industrie) zou onvoldoende zijn gewaarborgd. De risico's op verontreiniging en instabiliteit op lange termijn zouden niet voldoende worden geanalyseerd.

Ten slotte wordt ervoor gepleit om de volledige site de nabestemming natuur te geven, in plaats van deels natuurgebied en deels bedrijventerrein.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat het voorgenomen plan geen wijziging inhoudt van de nabestemming. De eindafwerking, de afdeklaag en de daaraan gekoppelde maatregelen op het vlak van bodem- en grondwater, die in functie staan van de nabestemming, zijn bepaald en vastgelegd in het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex', zoals definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 20 juli 2012. Die elementen behoren derhalve niet tot de inhoud van het voorliggende plan of tot de plandoelstellingen die in de startnota en bij de verdere planopmaak beperkt zijn tot het verruimen van de stoffen die op de site kunnen geborgen worden. In de startnota en in de toelichtingsnota van het ontwerp-GRUP is verduidelijkt dat er een concrete en dringende nood bestaat om non-ferroslakken te kunnen bergen op de Argex-site en dat er geen nood is vastgesteld om de nabestemming te wijzigen.

De wijziging van het GRUP en de bijbehorende milieubeoordeling in het plan-MER is erop gericht om nieuwe afvalstromen toe te laten. Dat de nabestemming van het plangebied niet wordt gewijzigd is verder beschreven in de toelichtingsnota, concreet in de paragrafen over plandoelstellingen en planopties.

Dat neemt niet weg dat de mogelijke impact van het plan op de latere nabestemming, zoals die is bepaald in het GRUP van 2012, is onderzocht en beoordeeld in de relevante disciplines. Voor de discipline bodem gaat het om paragrafen X.5.1.2. t.e.m. X.5.1.6.. Voor de discipline Grondwater, gaat het om paragrafen X.5.2.1. t.e.m. X.5.2.4. en voor de discipline biodiversiteit gaat het om paragraaf XIII.3.3.1. en paragrafen XIII.3.4. en volgende van het plan-MER. Die evaluatie leidt tot de vaststelling dat er geen impact wordt verwacht, zodat er geen milderende maatregelen worden voorgesteld.

Dat neemt daarnaast ook niet weg, dat voor de eindafwerking de VLAREM-regels inzake eindafwerking van toepassing blijven. Conform VLAREM II zal een afwerkingsplan moeten opgemaakt worden zodra de relevantie blijkt in lijn met de opvulling.

Om reeds een beeld te geven over de beoogde omgevingskwaliteit voor het gebied met de nabestemming natuur werd bovendien reeds een natuurinrichtingsplan uitgewerkt en besproken met de besturen.

Ten slotte verwijst de Vlaamse Regering voor zover als nodig nog naar de discipline bodem- en grondwater van het plan-MER. Deze beoordeling omvat de vereiste beschrijving van de bestaande toestand, de context en de beoordeling van de milieu-effecten. Op dat vlak worden in het plan-MER geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.

Ten overvloede kan nog worden toegevoegd dat in deze bezwaren en opmerkingen geen concrete elementen opgenomen zijn waaruit een mogelijke impact op de nabestemming zou kunnen blijken. Evenmin worden concrete elementen aangebracht waaruit blijkt dat er milderende maatregelen vereist zouden zijn in relatie tot de nabestemming.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

13. In sommige bezwaren en opmerkingen wijst men op een gebrek aan alternatievenonderzoek, aan alternatieve verwerkingswijzen voor de non-ferroslakken.

De Vlaamse Regering verwijst naar de stedenbouwkundige voorschriften waarin een beperking van de stortcapaciteit tot maximaal 1 miljoen ton is opgenomen, hetgeen in de praktijk ook het bergen van non-ferroslakken in de Argex-groeven in de tijd beperkt. Daarnaast heeft de bevoegde overheid, zijnde OVAM, in verschillende adviezen, bevestigd dat het bergen van de non-ferroslakken in lijn is met het Vlaamse afval- en materialenbeleid vermits er op dit ogenblik geen volwaardige alternatieven bestaan voor een ander gebruik van deze slakken.

Ten slotte verwijst de Vlaamse Regering naar het alternatievenonderzoek dat in de toelichtingsnota bij het GRUP is opgenomen en waarin de verschillende mogelijke stortplaatsen zijn afgewogen, met inbegrip van de bestaande stortplaatsen van categorie 1.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

14. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat de lozing van effluent in de Schelde de waterkwaliteit aan zou tasten.

De Vlaamse Regering verwijst naar de beschrijving in het plan-MER van de huidige lozing van afvalwater op de Schelde. De mogelijke effecten zijn beoordeeld in paragraaf IX.3. Voor de huidige vergunde situatie wordt de impact als aanvaardbaar beoordeeld.

In de geplande situatie (zie paragraaf IX.4.) worden geen wijzigingen van de vergunde lozingsnormen voorzien, gelet op de samenstelling van de slakken en de beperkte uitloogbaarheid. Het percolaatwater wordt opgevangen en gezuiverd alvorens te lozen. Er is sprake van een verwaarloosbaar effect t.o.v. de huidige situatie.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

15. In sommige bezwaren en opmerkingen is sprake van een ongelijke behandeling ten opzichte van andere stortplaatsen. Men verwijst daarvoor naar het weglaten van een HDPE-folie in de

afsluitlaag, hetgeen een risico zou vormen vanuit milieuhygiënisch standpunt, gezien het risico op verontreiniging van bodem en grondwater door de berging van diverse (gevaarlijke) afvalstoffen .

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat er in het voorliggende plan geen sprake is van een ongelijke behandeling van stortplaatsen. De normen en randvoorwaarden in zake het bergen van materialen worden immers niet bepaald in het plan, maar zijn vastgelegd in de regelgeving, hetgeen ook is bevestigd in de verschillende adviezen van OVAM.

Voor het bergen van de non-ferroslakken gelden de bepalingen van VLAREM II. Hiervoor moet een apart stortvak ingericht te worden dat volledig afgescheiden is van het overige deel van de stortplaats. Dit apart stortvak dient ingericht te worden conform de VLAREM-voorschriften voor een stortplaats van categorie 1. Het fysisch afgescheiden gedeelte moet voorzien worden van een HDPE-folie met daaronder een lekdetectiesysteem en een percolaatdrainage (zie paragraaf III.2.3.1.).

Er wordt aldus niet voorzien in een afwijking zoals gesteld in deze bezwaren. In een bezwaar wordt vermoedelijk verwezen naar een bijzondere voorwaarde in een omgevingsvergunning die in het verleden is afgeleverd, maar die maakt niet het voorwerp uit van de voorliggende plan.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het GRUP.

16. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat in het plan-MER de invloed van het percolaat van het stort op verdere vervuiling van de Schelde heel oppervlakkig wordt onderzocht en dat de huidige vervuiling van de Schelde niet aan bod komt.

In sommige bezwaren en opmerkingen wijst men op grensoverschrijdende effecten omdat het geloosde water via de getijdewerking van de Schelde in Nederlands deel van Schelde terecht komt.

In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat niet onderzocht is of het uitsijpelen van percolaat van non-ferroslakken opgevangen moet worden met speciale technieken: HDPE-folie, zoutcellen, andere extra beschermingsmateriaal om lekken te voorkomen.

De Vlaamse Regering verwijst naar de beoordeling in het plan-MER opgenomen in paragraaf paragraaf IX.4. en bijlage W.3. Er wordt geen impact verwacht op het percolaat door het voorgenumen plan omwille van de beperkte uitloogbaarheid van de non-ferroslakken. Het percolaatwater wordt opgevangen en gezuiverd alvorens te lozen. Er zijn dus duidelijke en concrete maatregelen om de invloed op de Schelde te controleren en te beperken.

De bewering dat de actuele situatie niet wordt besproken is onjuist. Die komt aan bod in paragraaf IX.3 van het plan-MER. De impact werd berekend met de Wezertool. De resultaten hiervan zijn opgenomen in bijlage W.2. bij het plan-MER. De lozing op de Schelde wordt als aanvaardbaar beoordeeld. Stroomafwaarts neemt het debiet van de Schelde dermate toe dat de impact van het plangebied nog vele malen kleiner wordt op bijv. het Nederlandse grondgebied. Er zijn geen aanwijzingen voor een significante impact op de Schelde. In het plan-MER wordt mede om die reden besloten dat het voorgenumen plan geen grensoverschrijdende effecten heeft, zodat er geen reden is voor een grensoverschrijdende planconsultatie.

De non-ferroslakken zijn beperkt uitloogbaar en brengen geen wijziging aan, aan het percolaat. Het percolaat wordt gezuiverd alvorens het te lozen. Dit is beschreven in paragraaf IX.4. en W.3. van het plan-MER. In bijlage W.3. bij het plan-MER wordt een analyseverslag toegevoegd over de non-ferroslakken waarin de uitloogbaarheid werd onderzocht.

Bij het bergen van de non-ferroslakken dienen de bepalingen van VLAREM II nageleefd te worden. Hiervoor dient een apart stortvak ingericht te worden dat volledig afgescheiden is van het overige deel van de stortplaats. Dit apart stortvak dient ingericht te worden conform de VLAREM-voorschriften voor een stortplaats van categorie 1. Het fysisch afgescheiden gedeelte moet voorzien worden van een HDPE-folie met daaronder een lekdetectiesysteem en een percolaatdrainage, zoals toegelicht in paragraaf III.2.3.1. van het plan-MER.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

17. In sommige bezwaren en opmerkingen stelt men dat de modellering van de grondwaterstroming te beperkt is en geen rekening houdt met de complexe wisselwerking tussen de groeve, de verschillende opvulmaterialen en de omliggende watervoerende lagen. Een 3D-grondwatermodel, gekalibreerd met actuele meetgegevens, is nodig om de verspreiding van contaminanten te voorspellen en de risico's voor drinkwaterwinning en kwetsbare ecosystemen in kaart te brengen.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat een grondwatermodel dat als doel heeft contact tussen stortmateriaal en grondwater te simuleren, in voorliggend geval geen nut heeft omdat in de werkelijkheid contact niet mogelijk is. Zowel de watervoerende laag onder de Boomse klei als de freatische watervoerende laag komen niet in contact met de afvalstoffen. De watervoerende laag onder de Boomse klei is gescheiden door de dikke ondoorlatende kleilaag en de freatische laag zal afgescheiden worden door de eindafwerking van de deponie.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

18. In sommige bezwaren en opmerkingen merkt men op in het plan-MER geen rekening is gehouden met de bescherming van de groeve tegen het stijgende zeewater. De site ligt in fluviaal gevoelig overstromingsgebied.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren en opmerkingen door te verwijzen naar de watertoets, opgenomen in paragraaf IX.7 van het plan-MER. In de watertoets zijn de vereiste effecten beschreven en beoordeeld. Er is ruim voldoende buffercapaciteit aanwezig op het plangebied. Het plan wijzigt het aandeel verharding op het plangebied niet. Bijgevolg is er geen wijziging t.o.v. de huidige situatie.

Deze bezwaren en opmerkingen leiden niet tot een aanpassing van het plan-MER, noch van het GRUP.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving :

- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid;
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het

Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft;

- Het koninklijk besluit van 7 november 1978 houdende de vaststelling van het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren en latere wijzigingen;
- Het koninklijk besluit van 3 oktober 1979 houdende de vaststelling van het gewestplan Antwerpen en latere wijzigingen;
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 houdende de goedkeuring van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex'.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het bij dit besluit gevoegde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging’ wordt definitief vastgesteld.

De normatieve delen van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn bij dit besluit gevoegd als:

1. Bijlage I, het grafisch plan.
2. Bijlage II, de stedenbouwkundige voorschriften bij het grafisch plan.

De niet-normatieve delen van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn bij dit besluit gevoegd als:

1. Bijlage IIIa, de toelichtingsnota met de tekstuele toelichting;
2. Bijlage IIIb, de toelichtingsnota kaarten;
3. Bijlage IV, het plan-milieueffectrapport.

Art. 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving,

Jo BROUNS

Bijlage I. verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging'

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving,

Jo BROUNS

Bijlage II, verordenende stedenbouwkundige voorschriften

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging'

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving,

Jo BROUNS

Bijlage IIIa. Toelichtingsnota - tekst

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging'

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving,

Jo BROUNS

Bijlage IIIb. Toelichtingsnota - kaarten

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging'

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving,

Jo BROUNS

Bijlage IV. Plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging'

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Landbouw en Omgeving,

Jo BROUNS